

Katarzyna Tkaczyk urodziła się na Lubelszczyźnie. W latach 1962-1967 ukończyła Państwowe Liceum Technik Plastycznych w Nałęczowie. Specjalizowała się w projektowaniu zabawek. Wychowawcą jej był rzeźbiarz prof. Stanisław Strzyżyński, a dyrektorem szkoły w tym czasie prof. Jan Marek, zajmujący się głównie malarstwem. Pracę maturalną pisała o malarstwie sakralnym średniowiecza i renesansu i stąd narodziły się jej zainteresowania ikonami. Brała też udział w organizowanych przez szkołę plenerach malarskich w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. Po ukończeniu liceum podjęła pracę w latach 1967-1969 w Młodzieżowym Domu Kultury na Zamku w Lublinie, którego dyrektorem był wtedy Mieczysław Ciesielski. Prowadziła tam zajęcia plastyczne z dziećmi i młodzieżą. Później prowadziła takie zajęcia w osiedlach Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego w Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Pierwsze próby malarskie konsultował mąż, Ryszard Tkaczyk, grafik lubelskiego Wojewódzkiego Domu Kultury. Jeszcze w szkole Katarzyna Tkaczyk została laureatką nagrody za projekt plakatu w konkursie organizowanym przez Powszechną Kasę Oszczędności pod hasłem „Oszczędzaj w PKO”.

W 1974 roku podjęła pracę w Domu Kultury LSM, gdzie zajmowała się prowadzeniem Koła Plastycznego dla dzieci i przygotowaniem scenografii różnego rodzaju imprez artystycznych, a obecnie organizuje głównie wystawy malarstwa, grafiki i fotografii. Jej pasją jest pisanie ikon pochodzących ze świętyń z różnych stron świata, a także kontakt z naturą, co też znajduje odzwierciedlenie w niektórych jej pracach.

Wystawy:

1977 - Wellington, Nowa Zelandia (zbiorowa)
 1992 - Lille, Francja
 1993 - Lublin, Dom Kultury LSM
 1993 - Lublin, Civitas Christiana
 1994 - Kazimierz Dolny „Kuncewiczówka”
 1994 - Kazimierz Dolny „Łażnia”

1995 - Lublin, Teatr im. Juliusza Osterwy
 1996 - New York, Catholic Church in Maspeth
 1996 - New York, Konsulat Polski (zbiorowa)
 1998 - Montreal, Canada, Stash Cafe
 2011 - Lublin, Dom Kultury LSM (zbiorowa)
 2013 - Lublin, Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych (zbiorowa)

Santa Madre di Dio -
 Święta Matko Boga,
 Madonno Niepokalana -
 uproś nam łaskę u Pana...

Osłoń miłości płaszczem -
 od wojen i zamieci
 i miej litość w swym sercu
 dla biednych, ludzkich dzieci...

Matko Gromniczna, Siewna,
 Pani od Aniołów,
 Pokorna Mateczko Zielna
 w wieńcu z traw i powojów...

Mario - czysta jak lilie -
 z kapliczki pod szarą strzechą,
 Królowo Polski i królów -
 bądźż w każdym naszym oddechu...

Bądźż z nami w szarych dniach smutku,
 w słońcu złocistym i w nocy...

Pani w diademie gwiazd srebrnych -
 udzielaj nam swojej pomocy...

Kasi, która patrzy i maluje sercem wiersz ten ofiarowuję -
 Marysia Pietrzykowska
 Lublin, marzec 2015

Dom Kultury
 Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Wielka wystawa ikon Katarzyna Tkaczyk *Moje SACRUM*

Zakl te w SACRUM

Mówiąc o ikonach, myślimy o obrazach umiejscowionych w tradycji religijnej i kulturowej Kościoła wschodniego, jednocześnie o obrazach szczególnych, których w równej mierze odcisnął się grecki racjonalizm i wschodni mistycyzm. To właśnie na Wschodzie zostało sformułowane teologiczne pojęcie obrazu w obrębie ściśle przyjętych reguł i kanonów formalnych.

Ikona kojarzy się zwykle z dziełem o wyjątkowym charakterze, w istocie przemawiającym do nas językiem symboli, którego właściwym miejscem są ikonostasy chrześcijańskich Kościołów wschodnich, w tym prawosławnego i greckokatolickiego. Do XV wieku malarstwo ikonowe rozwijało się w Bizancjum oraz na terenach objętych wpływami kultury bizantyńskiej, czyli Grecji, Serbii, na Bałkanach oraz Rusi. Później obszar ten rozszerzył się o tereny obecnej Ukrainy i Polski południowo-wschodniej.

Ikony wyjęte z ikonostasów, oglądane w muzeach czy prywatnych kolekcjach, są niewątpliwie bardziej czytelne, można je kontemplować z bliska. Pozbawione są jednak atmosfery, jaka je otaczała w pierwotnych miejscach. Niesłabnące zainteresowanie nimi, wypływające być może z ich odmienności formalnych i ikonograficznych, w rezultacie przyczynia się do głębszego poznania i docenienia tego dziedzictwa. Może dlatego właśnie współcześni artyści sięgają do tej dziedziny sztuki, tworząc malarstwo inspirowane ikonami bądź kopiując ulubione przez siebie obrazy.

Dobrym przykładem zainteresowania malarstwem ikonowym wśród współczesnych artystów jest niewątpliwie twórczość **Katarzyny Tkaczyk**, ogarniająca niemal wszystkie najważniejsze okresy w rozwoju tej sztuki, poczynając od wczesnego średniowiecza, aż do XIX wieku włącznie. Jej twórczość uwzględnia również wszystkie zmiany formalno-stylistyczne, jakim ulegała ikona, i jest wynikiem wielkiej fascynacji tą dziedziną malarstwa sakralnego, podlegającego ścisłym kanonom i regułom.

Autorka prezentowanych na wystawie obrazów udowadnia doskonałą znajomość historii malarstwa oraz obowiązujących w malarstwie ikonowym kanonów. Perfekcyjnie opanowany przez nią warsztat i techniki malarskie charakterystyczne dla ikony objawiają się w najdrobniejszych szczegółach, poczynając od nałożenia na lipową deskę odpowiedniego gruntu ściśle według starych receptur, a skończywszy na walorach malarskich z finezyjnie opracowanym detalem. Artystka dba o każdy szczegół, zarówno w malowanych postaciach, jak też ręcznie grawerowanych i misteryjnie wyciskanych drobnych ornamentach w blaszanych sukienkach Matki Bożej. Precyzja warsztatowa świadczy o wysokim kunszcie artystycznym malarstwa Katarzyny Tkaczyk. Zawsze maluje czystymi kolorami, idealnie trafionymi barwnymi tonami, w pięknie opracowane twarze, szaty czy tło z dużą ilością pozłoty. Jej cechą rozpoznawczą jest odmienne kształtowanie materii malarskiej. W niektórych ikonach element graficzny jest dominujący, większość jednak charakteryzuje się znacznym zmiękčeniem modelunku form. Kreska w nich zaczyna pełnić rolę drugorzędą, a plastyka wydobyta jest poprzez nakładanie kolejnych zróżnicowanych walorowo tonów. Wiele ikon artystka maluje również wyszukanyymi zestawieniami intensywnie brzmiących lub wyci-

szonych barw, od jaskrawej czerwieni, po odcień oliwkowej zieleni. Potrafi przekładać barwy na język symboli, którym kiedyś nadano ściśle określone znaczenia. Dzięki takiemu podejściu, jej ikony, poza doskonałym odtworzeniem tematów sakralnych, osiąga ją dodatkowo wymiar duchowy. Tak jak w początkach powstawania ikon, kiedy ich malowanie było czynnością prawie świętą, prowadzoną ręką twórcy uprzywilejowanych mnichów, tak teraz malowane przez Katarzynę Tkaczyk postaci Chrystusa, Matki Bożej, Aniołów, świętych czy też sceny ewangeliczne nasycone są emanacją bóstwa. Jej obrazy, pogłębione pierwiastkiem duchowym oddają teologię ikony w najczystszy wydaniu, są jakby malowaną modlitwą.

W większości przypadków oryginalne ikony pozbawione były klasycznej perspektywy liniowej, dającej złudzenie trójwymiarowości przestrzeni. Malowane były płasko i linearnie, według ustalonych reguł kompozycyjnych, dzięki czemu zachowały przez wieki swoją stylistyczną odrębność. Te zasady bardzo dobrze zna Katarzyna Tkaczyk, uwzględniając je w swoich obrazach. Czasami nieco odbija się od kanonu czystej ikony, wchodząc w stylistykę malarstwa gotyckiego, z większym bogactwem formy i szerszą paletą barw. Ta grupa jej obrazów inspirowana bywa średniowiecznym malarstwem ściennym, detalem architektonicznym zaczerpniętym wprost z zachodnioeuropejskich gotyckich katedr. Niekiedy artystka wybiera fragment dużego dzieła malarskiego, kadruje go i przenosi na deskę. W ten sposób powstają kameralne obrazy bez epickiego kontekstu.

Po obejrzeniu pełnego przekroju prezentowanej na wystawie twórczości sakralnej, odnosi się wrażenie, że artystka porusza się bardzo swobodnie w konwencji malarstwa kształtowanej przez anonimowych najczęściej artystów na przestrzeni wieków. Umiłowanie wybranego przez nią gatunku malarstwa sprawia, iż spod jej pędzla rodzą się dzieła nieprzeciętne, przeniknięte twórczym temperamentem i zarazem powagą. Zachwycają profesjonalnym warszatem i artyzmem. Utajone w obrazach Katarzyny Tkaczyk sacrum wciąga nas w mistyczny świat ewangelicznych postaci i teologicznej symboliki. Wciąga nas w bogactwo barw i uporządkowanej formy tak, że chciałoby się patrzeć, patrzeć i patrzeć...

Mieczysław Wojtas

Wielka wystawa ikon Katarzyna Tkaczyk *Moje SACRUM*

Wernisaż odbędzie się
w piątek 24 kwietnia 2015 r. o godz. 17.30
w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny